

# **KMD arbeidsgruppe for ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid ved UiB**

## **Foreløpig rapport til fakultetsledelsen**

28.02.2018

### **Arbeidsgruppen ble oppnevnt av dekanen ved KMD 14.11.2017 med følgende mandat:**

Arbeidsgruppen skal følge utviklingen nøye knyttet til slutføringen av ovenfor nevnte prosesser<sup>1</sup> og holde seg orientert om prosesser for opprettelse av ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid ved andre norske institusjoner

Arbeidsgruppens skal legge frem forslag til et ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid ved UiB, med forslag til forskrift, studieplan med mer, beregninger om hvordan antall stipendiater vil kunne fylle mengdekravet over tid og andre aktuelle oversikter.. Arbeidsgruppen skal holde kontakt med UiB forskningsadministrasjon underveis i arbeidet, slik at materialet som utarbeides kan anvendes i endelig sak til UiB-styret om opprettelse av program. Arbeidsgruppen skal invitere kunststipendiatene ved KMD til innspill underveis, og eventuelt andre grupper etter behov.

Arbeidsgruppens forslag skal behandles i KMDs instituttorganer, i forskningsutvalget og i fakultetsstyret.

Fremdriftsplan avtales nærmere med fakultetsledelsen og justeres etter behov underveis.

### **Arbeidsgruppens sammensetning:**

Prodekan Anne-Helen Mydland, leder  
Førsteamanuensis Geir Harald Samuelsen, Institutt for kunst  
Professor Einar Røttingen, Griegakademiet – Institutt for musikk  
Førsteamanuensis Bente Irminger, Institutt for design  
Seniorrådgiver Nina Malterud  
Rådgiver Sol Sneltvedt

Nina Malterud fungerer som sekretær.

Arbeidsgruppen har hatt fire møter (04.12.2017, 08.01, 12.02. og 19.02.2018), samt et møte med KMDs inneværende kunststipendiater (15.01.2018).

Ut fra samordning med prosesser styrt fra UiB sentralt (se s. 3) bør arbeidsgruppen komme sammen igjen senere på våren 2018 for å ferdigstille forslag til programbeskrivelse, men finner det hensiktsmessig å formidle sitt arbeid til fakultetsledelsen nå, så langt det er kommet.

---

<sup>1</sup> Prosessene det henvises til:

Høring og endelig brev fra KD om opprettelse av ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid  
UiBs interne prosess for framtidig organisering av doktorgradsutdanningen  
UHRs forslag til veiledende retningslinjer, med påfølgende høring

## Om gruppens arbeid

Gruppen startet sitt arbeid med bred gjennomgang av bakgrunnen for opprettelse av kunstnerisk ph.d. helt tilbake til 1990-tallet, kunstnerisk utviklingsarbeid i institusjonene, opprettelse av PKU og NRKU samt føringer for doktorgradsprogram i forskrifter m.m. (Historikken fram til nå er grundig redegjort for i andre dokumenter de siste årene, som *Rapport fase 2 KHiB – UiB 2016.*)

Siden opprettelsen av Stipendiatprogrammet i 2003 har 15 stipendiater fullført og fått godkjent sine prosjekter ved KHiB og GA. Arbeidsgruppen har kartlagt hvor disse yrkesmessig nå befinner seg (vedlegg 1), og sier seg tilfreds med hvordan kompetansen etter stipendiatperioden blir brukt. Man kan merke seg at den første stipendiaten, tatt opp i 2003, hadde et prosjekt innen lydkunst hvor både KHiB og GA var involvert med veiledning og fagmiljø.

Kunnskapsdepartementets brev av 04.01.2018 om opprettelse av *Ny doktorgrad – ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid*<sup>2</sup> ga en avklaring om forskriftsendringene. I tråd med Kunnskapsdepartementets forutsetninger for ny kunstnerisk ph.d.-grad ønsker arbeidsgruppen å videreføre faglig profil fra Stipendiatprogrammet og sørge for gjenkjennelighet i regelverk, slik at faglig og administrativ erfaring opparbeidet siden 2003 kommer til anvendelse.

Arbeidsgruppen har holdt seg orientert underveis om utviklingen i våre kollegiale institusjoner når det gjelder ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid. Dokumenter for opprettelse av program ved Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO) og Norges musikkhøgskole (NMH), som forskrift, studieplan og annet, har vært tilgjengelige og trukket inn i diskusjonene der det har vært relevant.

## Fagområde, fagmiljø og volum på ph.d.-programmet

Kravene som gjelder doktorgradsstudium i forskrifter fra Kunnskapsdepartementet og NOKUT er gjengitt i vedlegg 2. Ut fra UiBs institusjonsstatus som universitet og tidligere KHiBs akkreditering som vitenskapelig høgskole fra NOKUT i 2014, anser arbeidsgruppen at institusjonen og fakultetet fyller de basale forutsetningene for å etablere en kunstnerisk ph.d.-grad.

Det skal gå tydelig fram hvilket fagområde et ph.d.-program dekker. Fagområdet må avgrenses ut fra fagmiljøets kompetanse og innretning. Stipendiatprogrammet fra 2003 har dekket et overordnet fagområde *kunst*, som omfattet arkitektur, design, film, musikk, scenekunst og visuell kunst:

Fagområdet kunst omfatter hele kunstfeltet, slik det manifesterer seg innenfor de norske høyere utdanningsinstitusjonene, og skal samtidig forstås å ha en prosjekt- og fagspesifikk dimensjon. (*Stipendiatprogrammet, Kunst og kvalifikasjon, 2012, s. 1*)

KMD forvalter fagområdet *kunst* med kvalifisert fagmiljø innen *kunst, musikk og design*, dette utgjør fagområdet for den nye doktorgraden ved UiB. Tverrkunstneriske prosjekter vil være velkomne og det er derfor ikke ønskelig å markere sterke grenser mellom de tre feltene som instituttene står for.

Fagmiljøene har høy kompetanse og tilstrekkelig størrelse, både til sammen og på hvert institutt, og kan vise til dokumenterte resultat fra forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt nivå. Arbeidsgruppen ser for seg at fagmiljøet for doktorgraden ved KMD skal fungere på fakultetsnivå like mye som innen de mer spesialiserte fagfeltene. KMD vil styrke et samlet kunnskapsmiljø også ved å skape faglige møtepunkter mellom de kunstneriske og vitenskapelig innrettede stipendiatene.

---

<sup>2</sup> <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/ny-doktorgrad--ph.d.-i-kunstnerisk-utviklingsarbeid/id2583604/>

Et krav i Kunnskapsdepartementets forskrift, «mengdekravet» som kom til gjennom struktureformen, kommenteres her særskilt:

§ 3-3. (6) Institusjonen skal dokumentere at den har kapasitet og rekrutteringspotensial til å ta opp minst 15 stipendiater til doktorgradsstudiet i løpet av fem år etter oppstart. Institusjonen skal i tillegg sannsynliggjøre at den over tid kan opprettholde et doktorgradsmiljø med minst 15 stipendiater. [...] Minst åtte av stipendiatene skal ha hovedarbeidsplass ved institusjonen. Institusjonen kan i tillegg ta opp doktorgradskandidater med annen finansiering.

Å oppnå tilstrekkelig størrelse i et kunstnerisk ph.d-program var en av forutsetningene for virksomhetsoverdragelsen av KHiB til UiB siste år. Oversikten på s. 4 viser hvor mange stipendiatstillinger som er sikret finansiering i de kommende år. For å opprettholde et doktorgradsmiljø med minst 15 stipendiater over tid, bør vi ha sannsynligvis ha minst 18-20 stipendiater i virksomhet. Selv om gjennomstrømningen skal være optimal, vil det alltid være frafall. Antall stipendiater kan økes ved innmeldte stipendiater fra institusjoner uten eget gradsgivende program (den situasjonen er ennå ikke avklart), ved stipendiatstillinger tilknyttet tildelinger i Prosjektprogrammet, annen ekstern finansiering eller internfinansiering ved UiB. Tallene i tabellen viser at mengdekravet ikke er sikret fra 2020.

Det er også et krav i samme forskrift som gjelder gjennomstrømning:

§ 3-8 (5) Institusjonen skal ha stabil forskerutdanning og dokumentere at den i gjennomsnitt har uteksaminert minst fem doktorander på minst to av doktorgradsstudiene eller tilsvarende stipendiatprogram per år over en treårsperiode.

Det er lite sannsynlig at UiB vil gjøre dette kravet gjeldende med det første overfor institusjonens minste doktorgradsprogram. Samtidig vil vi møte forventninger til gjennomstrømning både fra UiB, KD og NOKUT.

## Utforming av forskrift og programbeskrivelse

Det viser seg at UiBs prosess for framtidig organisering av doktorgradsutdanningen, som omfatter alle fakultet ved UiB, får en litt annen rekkefølge enn vårt mandat forutsetter, når det gjelder forslag til forskrift og programbeskrivelse.

UiB vil skille mellom forskrift og programbeskrivelse slik at *forskriften* bare inneholde det prinsipielle grunnlaget mens prosedyrer finnes i *programbeskrivelsen*. Begge deler skal vedtas av UiB-styret i 2018, men videre vil det være fakultetsstyret som har ansvar for revisjoner i programbeskrivelsen.

Arbeidsgruppen har brukt UHRs forslag til *Veiledende retningslinjer for graden philosophiae doctor (ph.d.) i kunstnerisk utviklingsarbeid* (13.09.2017) som utgangspunkt for vårt forslag til rammeverk. Dette forslaget inneholder allerede mye som er slik vi ønsker det. Vi har diskutert nøye enkelte punkter som var fremhevet i UHR-gruppens notat og som KHiO og NMH har behandlet noe ulikt, og markert våre valg (vedlegg 3). I dette dokumentet finnes materiale både til forskrift og programbeskrivelse.

*Forskrift* skal forberedes av Forskningsadministrasjonen (FA) ved UiB. UiB skal ha to separate forskrifter, en for vitenskapelig og en for kunstnerisk ph.d. KMD vil bli trukket inn i arbeidet med formuleringene for den kunstneriske. Når utkastet er ferdig fra FA, sender universitetsledelsen denne på høring til fakultetene. Det er der KMD har (neste) innspillmulighet. Etter at høringsinnspillene er behandlet, lages det en UiB-styresak hvor forskriften vedtas (sannsynligvis 31. mai 2018).

|    |        | Startdato                                        | Sluttdato  | 01.10.2017 | 01.10.2018 | 01.10.2019 | 01.10.2020 | 01.10.2021 | 01.10.2022 | 01.10.2023 | 01.10.2024 | 01.10.2025 | 01.10.2026 | 01.10.2027 |
|----|--------|--------------------------------------------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|
| 1  |        |                                                  |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |
| 2  | Kunst  | Erik Fris Reitan                                 | 01.10.2017 | 01.10.2020 | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          |
| 3  | Kunst  | Annie Anawana Hobøl                              | 01.10.2017 | 01.10.2020 | 1          | 1          | 1          |            |            |            |            |            |            |            |
| 4  | GA     | Thorolf Thuestad                                 | 01.10.2017 | 01.10.2020 | 1          | 1          | 1          |            |            |            |            |            |            |            |
| 5  | GA     | Craig Wells                                      | 01.10.2017 | 01.10.2020 | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          |
| 6  | Kunst  | Magnhild Nordahl                                 | 01.10.2017 | 01.10.2020 | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          |
| 7  | Design | Synniva Storfykken Helland                       | 01.10.2016 | 01.10.2019 | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          |
| 8  | Kunst  | Andy Lock                                        | 01.10.2016 | 01.10.2019 | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          |
| 9  | GA     | Kjetil T. Møster                                 | 01.10.2016 | 01.10.2019 | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          |
| 10 | Kunst  | Kjersti Sundland                                 | 01.10.2016 | 01.10.2019 | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          |
| 11 | Kunst  | Sabine Popp                                      | 01.10.2016 | 01.10.2019 | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          |
| 12 | Kunst  | Emma Wolukau-Wanambwa                            | 01.10.2015 | 01.10.2018 | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          |
| 13 | GA     | Ledig etter Ingrid Eriksen Hagen                 | 01.10.2018 | 01.10.2022 | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          |
| 14 |        | NN                                               | 01.10.2018 | 01.10.2022 |            | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          |
| 15 |        | NN                                               | 01.10.2018 | 01.10.2022 |            | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          |
| 16 |        | NN                                               | 01.10.2018 | 01.10.2022 |            | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          |
| 17 |        | NN                                               | 01.10.2018 | 01.10.2022 |            | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          |
| 18 |        | NN                                               | 01.10.2018 | 01.10.2022 |            | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          |
| 23 |        |                                                  |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |
| 24 |        |                                                  |            |            | 12         | 17         | 17         | 14         | 14         | 14         | 14         | 14         | 14         | 14         |
| 25 |        |                                                  |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |
| 26 |        | Stillinger PKU-finansiert                        |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |
| 27 |        | Stillinger UIB-finansiert, besatt                |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |
| 28 |        | Stillinger UIB-finansiert, ledige og kan utlyses |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |
| 29 |        | Behov for økning i stillinger                    |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |
| 30 |        |                                                  |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |

### *Programbeskrivelsen*

skal utarbeides på fakultetene. Dette er et nytt format ved UiB. FA vil invitere til en workshop for veiledning i formatet når alle fakultet er i gang. For vår del vil også programbeskrivelsen hente materiale fra vårt arbeid med retningslinjene, med tillegg av beskrivelser av læringsutbytte, vurderingsformer m.m. Vår arbeidsgruppe bør stå for å ferdigstille forslag, som så skal gjennom KMDs instituttråd, FFU, undervisningsutvalg og fakultetsstyre før det går til UiB-styret (sannsynligvis 30. august 2018).

## **Emner, læringsutbytte og vurderingsformer**

Arbeidsgruppen har gjort en foreløpig gjennomgang av dette, men venter med detaljeringen til videre utforming av programbeskrivelse.

Ph.d.-programmet i kunstnerisk utviklingsarbeid ved UiB vil videreføre emnefordelingen fra Stipendiatprogrammet:

| emne                                 | Studiepoeng pr studieår |       |       |
|--------------------------------------|-------------------------|-------|-------|
|                                      | 1. år                   | 2. år | 3. år |
| Fellesfaglig opplæringsdel           | 20                      |       |       |
| Individuell opplæringsdel            | 10                      |       |       |
| Det kunstneriske doktorgradsarbeidet | 150                     |       |       |
| sum                                  | 60                      | 60    | 60    |

Det skal utformes emnebeskrivelser med krav til læringsutbytte, undervisningsformer og vurderingsformer for disse tre emnene i programbeskrivelsen.

*Fellesfaglig opplæringsdel* vil bli ivaretatt av en nasjonal forskerskole, som videreføring av Stipendiatprogrammets felles obligatoriske del. Her er det utviklet studieplan med kursbeskrivelser<sup>3</sup> samt en oversikt: *Matrise for læringsutbytte og for ansvarsfordelingen i Stipendiatprogrammet, med utgangspunkt i Nasjonalt Kvalifikasjonsrammeverk* (se vedlegg 4)<sup>4</sup>. Matrisen vil være et svært nyttig verktøy i videre arbeid med forståelsen av rolle- og ansvarsfordeling mellom de ulike aktører involvert i ph.d.-programmet.

Arbeidsgruppen ser den nasjonale forskerskolens 20 poeng som obligatorisk for alle.

*Individuell opplæringsdel* er i dag beskrevet slik i Stipendiatprogrammets retningslinjer:

... en prosjektspesifikk del som utgjør 10 studiepoeng. Planlegging og godkjenning av den prosjektspesifikke delen er institusjonenes ansvar.

Erfaringsmessig har den individuelle delen bestått av fagspesifikke kurs, nødvendig teknisk opplæring, studiereiser, organisering av seminar med mer. Bredden har vært stor. Her kan f.eks. inngå kurs fra Grieg Research School, fra andre fakultet ved UiB eller fra andre institusjoner. KMD må formulere emnebeskrivelse for individuell opplæringsdel.

Krav til læringsutbytte for hele perioden er formulert i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket 2010-11, Ph.d. 3. syklus. Arbeidsgruppen anser disse kravene som en helhet som ikke kan deles opp for ulike vurderingsformer.

<sup>3</sup> <http://artistic-research.no/stipendiatprogrammet/studieplan/>

<sup>4</sup> I dette dokumentet står det Vedlegg 2, men det er i forhold til andre dokumenter i Stipendiatprogrammet.

| <i>Kunnskap</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <i>Ferdigheter</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <i>Generell kompetanse</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Kandidaten...</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>er i kunnskapsfronten innenfor sitt fagområde og behersker kunstneriske problemstillinger og metoder</li> <li>kan vurdere hensiktsmessigheten og anvendelsen av ulike metoder og prosesser i kunstneriske utviklingsprosjekter</li> <li>kan bidra til utvikling av ny kunnskap, nye teorier, metoder, fortolkninger og dokumentasjons-former innenfor fagområdet</li> </ul> | <p>Kandidaten...</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>kan formulere problemstillinger for, planlegge og gjennomføre kunstnerisk utviklingsarbeid</li> <li>kan drive kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå</li> <li>kan håndtere komplekse faglige spørsmål og utfordre etablert kunnskap og praksis på fagområdet</li> </ul> | <p>Kandidaten...</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>kan identifisere nye relevante etiske problemstillinger og utøve sin forskning med faglig integritet</li> <li>kan styre komplekse tverrfaglige arbeidsoppgaver og prosjekter</li> <li>kan formidle forsknings- og utviklingsarbeid gjennom anerkjente nasjonale og internasjonale kanaler</li> <li>kan delta i debatter innenfor fagområdet i internasjonale fora</li> <li>kan vurdere behovet for, ta initiativet til og drive innovasjon</li> </ul> |

Fra KMDs administrasjon må det sikres samordning mellom forskning- og studieadministrasjon når det gjelder registrering av stipendiater, gjennomførte emner med mer.

## **Ph.d.-programmets organisasjon i KMD og UiB**

Arbeidsgruppen har satt seg inn i *Forslag til struktur, myndighet og kvalitetssikringsoppgaver for ph.d.-utdanningen*, UiBs styresak 129/17 s. 13.<sup>5</sup> Forslaget er i samsvar med Tilsynsforordningen 2-3(3): Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og -utvikling av studiet.

Arbeidsgruppen har, ut fra føringene i UiBs forslag, konkretisert forslag til myndighetsstruktur for KMD, men kan ikke detaljere dette i sin helhet før det er vedtatt i UiB-styret.

Programstyret vil være et sentralt organ. I UiBs forslag står det at fakultetet vedtar hvilket organ som skal utgjøre programstyret. Det vil si at det kunne også være f.eks. FFU. Arbeidsgruppen ser det som en forutsetning for god drift at programmet har et eget styre, ettersom FFU har ansvar for mange andre presserende saker. Programstyret skal ligge direkte under fakultetsledelsen.

<sup>5</sup> [http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/s\\_129-17\\_fremtidig\\_organisering\\_og\\_kvalitetssikring\\_av\\_forskerutdanningen\\_ved\\_universitetet\\_i\\_bergen.pdf](http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/s_129-17_fremtidig_organisering_og_kvalitetssikring_av_forskerutdanningen_ved_universitetet_i_bergen.pdf)

### **KMD programstyre for ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid - forslag til sammensetning**

- Leder: prodekan<sup>6</sup> (gir overlapping til FFU)
- Nestleder med minst 20% av arbeidstiden sin avsatt til operativt arbeid for programmet og stipendiatene
- 1 fra institutt for kunst + vara
- 1 fra institutt for musikk + vara
- 1 fra institutt for design + vara
- 1 stipendiat + vara
- Sekretær fra forskningsadministrasjonen

Nestleder og de tre fra instituttene skal være faglig ansatte med førstekompetanse, gjerne med erfaring fra Stipendiatprogrammet.

Oppgavene i henhold til UiBs forslag er primært prinsipielle:

#### *Vedta regler*

- Kriterier og krav til dokumentasjon ved opptak
- Kriterier ved forlengelse av opptaksperioden etter at finansiering har utløpt
- Ramme for midtveisevalueringen
- Formalkrav til det kunstneriske doktorgradsresultatet
- Rammer og kriterier for opplæringsdelen

#### *Kvalitetssikring*

- På bakgrunn av emneevaluering, vurdere kvaliteten på emnet og behov for endringer eller nedleggelse hva er et emne i denne sammenheng.
- På bakgrunn av evaluering av rammene for opplæringsdelen og emneporteføljen, vurdere behovet for å endre rammene, opprette eller nedlegge emner.
- På bakgrunn av forskerutdanningsmeldingen, vurdere tiltak overfor eventuelle utfordringer som kommer frem.
- På bakgrunn av kandidat-, forsinkelses- og frafallsundersøkelsen, vurdere strukturelle tiltak overfor utfordringer som kommer frem.
- På bakgrunn av programevalueringen, vurdere tiltak overfor eventuelle utfordringer som kommer frem

I UiBs forslag ligger vedtak i enkeltsaker her:

#### **Dekan og prodekan/leder av programstyret:**

- Opprette og nedlegge emner
- Opptak til ph.d.-programmet
- Innpassing av kurs
- Godkjenning av opplæringsdelen
- Avslutning av veiledning og oppnevning av nye veiledere
- Forlengelse av studieretten etter finansiert periode
- Godkjenning av kandidatens søknad om å få bedømt doktorgradsresultatet
- Oppnevne bedømmingskomité
- Godkjenne komiteens innstilling
- Godkjenne prøveforelesning og disputas
- Tvungen avslutning

---

<sup>6</sup> Fra UiBs forslag: *Det vervet i dekanatet som har et spesielt ansvar for forskerutdanningen bør få tildelt rollen som leder av ph.d.-programmet ved fakultetet*

Dette er foreløpige forslag til ansvarsfordeling som må utarbeides i sammenheng med UiBs helhetlige forslag, når det er vedtatt i UiB-styret. Ansvar for kvalitetssikring og ansvarsforhold /arbeidsflyt fakultet/institutt ved KMD når det gjelder ph.d.-saker må formuleres.

Arbeidsgruppen foreslår at det opprettes et interimsprogramstyre snarest, med mandat til å ivareta planleggingsarbeidet av programmet videre, samt stå for tiltak som gjelder fagmiljø, veiledere m.m..

Et kunstnerisk ph.d.-program med minst 15 stipendiater vil stille nye krav både til fagmiljø og administrasjon. Noen av de faglige utfordringene er nevnt i neste avsnitt. Arbeidsgruppen mener det må gjøres en egen utredning om hvordan det administrative støtteapparatet skal organiseres for å ivareta all doktorgradsvirksomhet ved KMD på en tilfredsstillende måte.

## Forslag til kvalitetshevede tiltak

Arbeidsgruppen mener det er viktig ved etablering av nytt program å videreføre etablerte krav og rutiner fra Stipendiatprogrammet, samtidig som fakultetet må bruke anledningen til å justere forhold som ikke fungerer optimalt.

Gruppen har satt seg inn i anbefalingene fra utvalg oppnevnt av Program for kunstnerisk utviklingsarbeid: ***Den norske modellen - En evaluering av Program for kunstnerisk utviklingsarbeid*** (Oslo 1.12.2017)<sup>7</sup> – den delen som gjelder Stipendiatprogrammet. Evalueringen er gjennomgående positiv, men fremhever tre prioriterte områder hvor noe bør gjøres. Arbeidsgruppen drøftet disse i møte med KMDs kunststipendiater 15.01.2017. Ut fra denne gjennomgangen, samt egne erfaringer fra programmet, vil vi fremheve følgende punkter:

### *Institusjonell integrering av stipendiater*

Evalueringsgruppen fremhever integrering av stipendiaten og prosjektet i institusjonen, både faglig og organisatorisk, som en suksessfaktor, og mener at dette mange steder kan legges bedre til rette for. Våre innspill:

- Gjennom ansettelsesprosessen må det fokuseres på prosjektenes betydning for og plassering i fakultetets og instituttets fagmiljø. Instituttens innstilling til ansettelseskomiteen er et viktig ledd i faglig sikring av dette punktet.
- Stipendiatenes deltakelse i fakultetets forskningsmiljø må være regelmessig og planmessig, og ansvaret for å sikre at dette skjer, må være avklart.
- KMDs unike fagmiljø hvor kunst, musikk og design møtes, kan brukes aktivt som fortrinn ved rekruttering.
- Både kunstneriske og vitenskapelige stipendiater og ansatte må møtes i et felles kunnskapsmiljø. Det må vurderes hvilken rolle Grieg Research School kan spille her.
- Lokalisering er et sentralt virkemiddel for integrering. Arbeidsgruppen er glad for at dette nå ser ut til å løses for de kommende årene, og oppfordrer til at det følges nøye med i hvordan dette fungerer.
- Med overgang til fire år, hvorav ett er dedikert til pliktarbeid, bør stipendiatenes bidrag til denne delen planlegges allerede ved opptak og koordineres hvert år med fakultetets og instituttens årshjul. Etter opptak har det enkelte institutt oversikt over volumet av denne ressursen.
- Fakultetet (samarbeid mellom forskningsutvalget og undervisningsutvalget?) bør utarbeide et prinsippnotat som gir føringer hva pliktarbeidet skal inneholde.

---

<sup>7</sup> <http://artistic-research.no/wp-content/uploads/2016/11/Den-norske-modellen-Rapport-fra-Evalueringsutvalget-for-PKU.pdf>

- Undervisning som del av pliktarbeidet må romme både stipendiatenes åpne og eksperimentelle tilnærming til ulike tema og gi erfaring i mer typiske undervisningssituasjoner.
- Ved oppstart av nytt kull må det snarest holdes et møte for stipendiatene som informerer om institusjonens strukturer og rutiner og stipendiatenes plass i systemet. Dette bør organiseres av fakultetets forskningsadministrasjon i samarbeid med HR og programstyre.
- Stipendiatene må ha avklart budsjett og tilgang til regnskapsoversikter for eget prosjekt, fra de starter.

### *Publisering*

Evalueringsgruppen etterlyser varig dokumentasjon av hele stipendiatprosjektet, ikke bare refleksjonsdelen, i tilgjengelige arkiver.

- Fakultetet må gjøre en utredning (samarbeid faglige/adm/bibliotek) om aktuelle formater og steder: Research Catalogue, vitenarkiv, annet..), og ressurs spørsmål knyttet til dette. Man må se på både juridiske, praktiske og formidlingsmessige sider og bygge en plan. UiBs fellesressurser må også bidra når det gjelder våre behov, som er annerledes enn arkivering av avhandlingen.
- I størst mulig grad bør det være kommunikasjon med de andre institusjonene med kunstnerisk ph.d. om hvordan dette løses.
- Godkjente stipendiatprosjekt må «fryses» gjennom dokumentasjon – i denne sammenheng kan de ikke bearbeides videre i etterkant av bedømmelsen.
- Behovet for publisering reiser viktige faglige diskusjoner om dokumentasjon og representasjon av kunstneriske visninger, som fakultetet må følge opp.

### *Forskerskolen*

Evalueringsgruppen fremhever betydningen av at den nasjonale tverrkunstneriske forskerskolen videreføres og utvikles.

- KMD er representert i interimsstyre for ny forskerskole (oppstart nye seminarer november 2018) og vil bidra til å sikre kvalitet og utvikling.

Arbeidsgruppen har også gått gjennom **UiB Handlingsplan for forskerutdanning 2016–2022**<sup>8</sup> (vedlegg 5). Handlingsplanen er åpenbart skrevet før KMD ble opprettet og kunstnerisk ph.d. kom til, og det vil være ønskelig ved neste revisjon å sørge for at det nye programmet blir inkludert i aktuelle målformuleringer. Utviklingen av det nye ph.d.-programmet vil selvsagt forholde seg til UiBs handlingsplan. Arbeidsgruppen vil foreløpig kommentere noen enkelte punkter herfra:

#### *A. Rekruttering og akademisk utvikling for doktorgradskandidater*

(delmål 3) Fokus på etiske spørsmål i kunstneriske stipendiatprosjekter må videreutvikles både i forskerskolen (generelt) og i fakultetets og instituttens forskningsmiljø (fagspesifikt). Det ligger et godt grunnlag i forskerskolens erfaringer med seminar 3. KMD bør utvikle egne etiske retningslinjer for kunstnerisk forskning ved fakultetet.

-

Kunstnerisk ph.d. har noen særegne utfordringer når det gjelder skriving og formidling, som krever andre tiltak enn kurs i akademisk skriving.

(delmål 4) Ph.d.-kandidatene må inngå i fakultetets forskningsmiljø, men ved KMD kan dette like gjerne være tematiske og temporære grupperinger som faste forskningsgrupper, ettersom miljøet er så lite (ref. avsnittet om integrering i institusjonen, forrige side).

<sup>8</sup> <http://www.uib.no/strategi/106260/handlingsplan-forskerutdanning>

### *B. Karriereutvikling for doktorgradskandidater*

(delmål 1) Fakultetet har satt opp en enkel alumnioversikt som viser hvor tidligere stipendiater nå arbeider, og kan så langt si seg fornøyd med hvordan deres kompetanse blir utnyttet (vedlegg 1).

Spørsmål om karriereutvikling, søknadstrening m.m. kan være noe annerledes innen fagområdet kunst enn i resten av UiB, og må behandles spesifikt.

Medarbeidersamtaler for stipendiater må være selvsagt.

(delmål 2) Bevisstgjøring på egen kompetanseutvikling gjennom ph.d.-programmet er svært viktig for kunststipendiatene. Gruppesamtaler på fakultetsnivå.

### *C. Doktorgradsveiledning*

(delmål 2) KMD må bidra til at UiBs e-kurs for veiledning må tilrettelegges for veiledning innen kunstnerisk ph.d.

(delmål 3) Fakultetets programstyre må ta ansvar for oppbygging av veiledermiljø, ved tiltak som oppstartsseminar hvert år for nye veiledere og samlinger gjennom året, i regi av fakultetet. Gjerne samarbeid med u-ped. Forskerskolen vil produsere materiell som gir veilederne innsikt i innholdet i stipendiatseminarene.

### *D. Internasjonalisering*

(delmål 1) KMD er langt framme på internasjonalisering, men kan stimulere til lenger forskningsopphold på andre institusjoner, f.eks. i ekstern medveileders fagmiljø.

(delmål 2) Mulig å rekruttere flere professor II særlig for å være veiledere?

### *E. Forskerutdanningen skal bidra til innovasjon*

(delmål 1) For fagområdet kunst er det viktig å forstå innovasjon som nyskapende og nytenkende virksomhet som virker på ulike arenaer, ikke nødvendigvis bare kommersialisering i bedrifter.

## **Overgang til ph.d.-programmet for KMD stipendiater i Stipendiatprogrammet**

UiBs ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid får samme faglige profil som det nåværende Stipendiatprogrammet. Arbeidsgruppen mener derfor at stipendiater som allerede er i Stipendiatprogrammet bør kunne overføres direkte til nytt program, eventuelt med forbehold om de allerede er inne i avsluttende bedømmelsesprosedyrer som kan avvike noe fra nytt program. (Enkel overføring av inneværende stipendiater er også holdningen fra ledelsen ved KHiO og NMH.) KMD må utarbeide en formell prosedyre for dette, og det må omtales i saken til UiB-styret om opprettelse av ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid.

Stipendiater som tas opp fra 2018 får fireårig ansettelse, tre år med prosjekt og ett års pliktarbeid. Inneværende stipendiater vil ikke bli overført til denne ordningen.